

Manipulace

Síla vděku

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D.

jeronym.klimes@seznam.cz

<http://www.klimes.us>

Jaké slovo je významově opačné ke slovu vděk?

Psychologie je rozebírá řeč nelingvisticky, ne-logicky, ale věcně, přírodovědně.

Opakem ženy není nežena, ale muž.

Opakem slova vděk není nevděk, ale jiná emoce, jaká?

Opakem slova obdiv je není pohrdání, ale jaká emoce?

Manipulativní dichotomie

Frustrace manipuladora vede ke zdegenerování přirozené vděčnosti a obdivu do nároku a závisti. Ty pak brání v pozitivní změně.

Zdravá pozice	Manipulativní patologie
Vděk Šťastný pocit, že mám něco extra. Dovoluje vyjádřit díky a užívat si postupného dosahování cíle.	Nárok Hamižná frustrace: "Nikdy nemá dost." Vylučuje pocit vděku, milého překvapení. (To mělo být například uděláno už dávno.) Neschopnost si užít stávajícího byť zlepšujícího se stavu.
Obdiv Přirozený způsob jak zvnitřnit či asimilovat dobré rysy druhých a dostat se dále než naši učitelé. Základ dětského obdivování rodičů.	Závist Špatné pocity vedou k nepohodě, která zakonzervuje člověka v jeho problémech a brání mu ve zlepšení.

Závist a pocit nároku jsou nezdravé obranné reakce na frustraci

Etymologie - manus - manipulus

manus (lat.) = ruka

manipulus (lat.) = ručička,
zručný, římská "URNA",
uzlíček, snop

Dont_Look_Away_When_Im_Talking_To_You.wmv

Manipulace

Etymologie: manus (lat.) = ruka

Manipulace (utilitární, instrumentální přístup ke druhým) jakékoli **úmyslné zacházení s druhými jako s neživými věcmi** (nástroji, instrumenty) a ignorování jejich vůle a/nebo vědomí.

Manipulace je vždy vědomý (korový) proces a je cílený a zaměřený na oběť, inherentně proto tak logický, jak je inteligentní manipulátor.

Malé děti (<4 roky) nemohou nepřímo manipulovat, protože nemají teorii mysli. Chovají jí se k druhým, jako kdyby ti věděli to samé, jako oni sami.

Manipulace je většinou zlozvyk či "charakterový" přístup k druhým lidem. Není to pouze pozorovatelné chování. Je to vnitřní nastavení osobnosti.

Manipulace může být ospravedlnitelná či bezcharakterní - závisí na posouzení jiných věd (práva, etiky, teologie ap.)

Utilitární, instrumentální přístup k lidem

Hrozný, že? Dávno bych ho vyhodila, ale vyrábí mi kyslík...

Klient: Pane doktore, moc jste mi pomohl při rozvodu. Na vašem webu jsem si přečetl citát: „Dělej, co funguje, nedělej, co nefunguje.“ A mně teď výborně funguje prkénko. Tak jsem vám jedno donesl. (podává dřevěné prkénko na krájení masa či zeleniny)

Tomáš: Hm, a na co se vám osvědčuje?

Klient: Na baby, pane doktore, na baby.

Tomáš: Jak „na baby“?

Klient: Víte, mně už je po čtyřicítce, já se nemůžu na internetu seznámovat s mladýma holkama. Musím brát ty starší, už jetý, co mají děti. Na první schůzce jsem maximální slušňák. Nic si nedovolím. Vykládám, jak mám rád děti, vyptám se, jak se její děcka jmenují. Musím si to ale nenápadně napsat. Ono se to plete, dneska je to samej Lukub a Barborka. Domluví si druhou schůzku a na tu přijdu s prkénkem. A vony to žerou i s navijákem.

Tomáš: Jak se to projevuje?

Klient: Třeba včera. Přijdu, dám jí prkénko a řeknu: „Víš, to není pro tebe. To je pro tvýho Říšu. Dneska je všude těch žloutenek, tak kvůli

hygieně. A taky kvůli vitamínům, je to dřevo a na tom se udrží vitamíny líp než na umělé hmotě.“ No, ona hned začala bulet a povídá: „Ty seš takovej hodnej. Každěj chlap mě chce jenom šukat a ty jsi první, kdo si vzpomněl na Říšu!“ Co vám mám víc povídat. Za hodinu mně stejně dala.

Podmínky Dona Juana:

- A) Utilitární přístup k ženám (spotřební zboží asi jako pytlík na rohlíky)
- B) Nevybíravý - je jako smrt, bere vše

Cyklus manipulace

- 1) **Silná a frustrovaná potřeba** (velmi často střet dvou hodnot)
  - 2) Anticipované (předvídané, předpokládané) odmítnutí
  - 3) **Fantazijní příprava** - Dlouhé intenzivní úvahy, jak uspokojit potřebu, viz video [football_fault.mpg](#)
  - 4) **Pocit nároku** na uspokojení
  - 5) Pokus o manipulaci
- úspěšný (zřídka) - **krátký hrot dobré nálady**
    - po uspokojení - ztráta zájmu o objekt, pohrdání
    - propadová křivka. Změna objektu zájmu ([popelari.mpg](#); [VKpero](#); padající úchyl)
  - neúspěšný (většinou) - **propad do deprese**
    - Příležitostně změna objektu zájmu ([princezna.mp3](#))
    - Chronický neúspěch vede k sebenenávisti
- 6) Když objekt zjistí, že byl zmanipulován, brání se **antimanipulací**. Manipulátor musí najít nový trik.

Tento triumfální úsměv byla taková hezká tečka za tou jeho životní kariérou

Co je doma,
to se počítá.

Nepokradeš,
Vašku.

A já také
hezká tečka,
czingi lingi
bom.

Tak to u
nás fičí

No tě pic!

Nepřímé známky manipulací

1. Sebelítost
2. Propady citové, když nevyjde nějaká banalita (pozdání do kina)
3. Neschopnost otevřené komunikace - skrývání trumfů
4. Pocit nároku
5. Závist
6. Absence vděku, neschopnost poděkovat
7. Absence obdivu
8. Měnění strategií

Závist nevede k nápodobě, na rozdíl od obdivu

Kam zase čumíš.

Zlom si hmaty krávo.

kurva!

Miluju tenis!

Jednu noc s touthle klisničkou bych vyměnil za celý manželství s tou krávou vedle!

Dělá hovno tak dobře vypadá štětka jedna.

Na mě nikdo nekouká, ale na tuhle všichni!

Mind Readings

WWW.FTIPKY.CZ

Nápodoba je motor vývoje lidské inteligence

Opice se neumí opičit, to umí pouze lidé

Příklady nápodoby

[cela_maminka_reich_napodoba.mp4](#)

[babicka_zpiva_diteti_napodoba.mp4](#)

[batole_napodoba_predstavy.mp4](#)

Teorie Labelingu - přenálepkování emoce

Emoce je neutrální fyziologický stav, ke kterému je přiřazeno kognitivní hodnocení, asi jako nálepka – label – na flašce.

Emoce = fyziologie + pojmenování

Stejná fyziologie může být různou emocí, když ji jinak uchopíme.

Moje jízda tramvají – M. Šimek a S. Grossman

Minulý týden k nám však zavítal bratranec Jóna. Mé nadšení pro něho ochladlo v tom okamžiku, jakmile po obědě projevil přání projet se se mnou po Praze tramvají.

...

*Konečně jsme tam byli. Lidé se vypořádali z vozu a padali vysílení do příkopu. Šedovlasý stařík padl na kolena a **děkoval**, že jízdu přežil.*

Všichni pocítovali strach a hrůzu, jen šedovlasý stařík stejný fyziologický stav prožíval jako vděk, což je příjemná emoce.

Podobně my mnohé negativní emoce můžeme přenálepkovat na pozitivní, když třeba ze zoufalosti uděláme prosbu či pozitivní přání.

pláč - radost smutek

afektivní orgasmus - ze štěstí, ze stresu

nenávisť - z přitažlivých sil, z odpuzivých sil

Kolotoč přání, vnitřní dítě a jiné techniky za přerušování toku negativních myšlenek

**Když se přistihneme u špatné myšlenky - rozdělíme ji na
dvě pozitivní**

Pane Bože, soused má kozu, dej ať mu chcípne!

Proč závidím sousedovi? Co mě trápí?

A) Nemám mléko do kafe a on ano.

Pane Bože, dej ať se naučím stejně dojit jako soused!

B) Dej ať se sousedovi daří, aby bylo více radosti na tomto světě!

8., 9. či 10. přikázání Desatera - Nezávid'!

Nepokradeš a Nepožádáš manželky

Nebudeš dychtit po ženě svého bližního. Nebudeš toužit po domě svého bližního ani po jeho poli ani po jeho otroku ani po jeho otrokyni ani po jeho býku ani po jeho oslu, vůbec po ničem, co patří tvému bližnímu.

(De 5, 17 a 21; Ex 20, 17)

Je to přikázáno, protože to jde.

Můžeme měnit závist na vděk či obdiv, proto to může Hospodin nařídit.

Ebner Eschenbach: Siege, aber triumphiere nicht! Vítěz, ale netriumfuj.

Siege, aber triumphiere nicht.

Copyright © 1997 United Feature Syndicate, Inc.
Redistribution in whole or in part prohibited

football_antimanipulace_sdilena_frustrace.mp4

**Schopnost netriumfovat je známkou
nemanipulativního přístupu k lidem**

Dichotomní myšlení: Nikdo, ale opravdu nikdo si nepamatuje muže, který se jako druhý prošel po této zemi po Kolumbovi

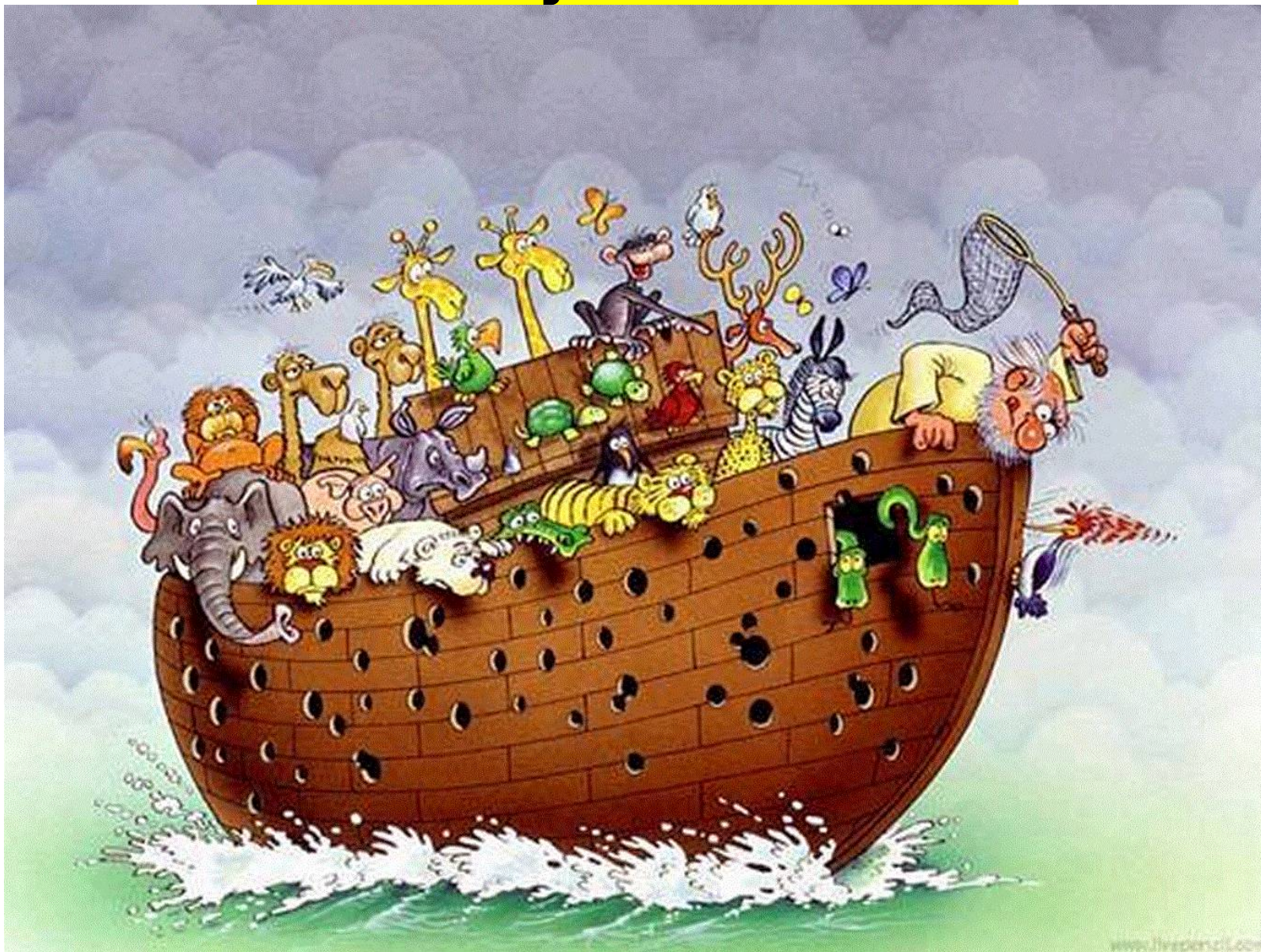

Buzz Aldrin

A Presbyterian elder, Aldrin became the first person to hold a religious ceremony on the Moon when he privately took communion.

Apollo_11_1996_CZ_druhy_muz_ na_mesici_kompromis_prohra.mp4

**Jsme na jedné lodi, nebo Nevaž se, odvaž se,
následuj svou žízeň?**

Allocentrismus vs. egocentrismus z pohledu biologie

Vakovlk aneb tygr tasmánský

vyhynulý vačnatec z Austrálie

Vakovlk versus Dingo?

Když se před lety v Austrálii potkal náhodou vakovlk (vačnatec) s divokým psem dingem (savec), tak dingo byl menší a jakýkoli zápas prohrál. Jenže dingo je dovedný lovec a tak vylovil vakovlkovi jeho kořist, a tak vakovlk vyhynul.

Nestojí proti sobě vakovlk a dingo, ale stojí proti sobě celé celky: Dingo je jeho kořist proti či spíše vedle vakovlka a jeho kořisti. Lepší vítězí ne kvůli tomu, že by byl dravější a krvelačně vyhubil toho druhého.

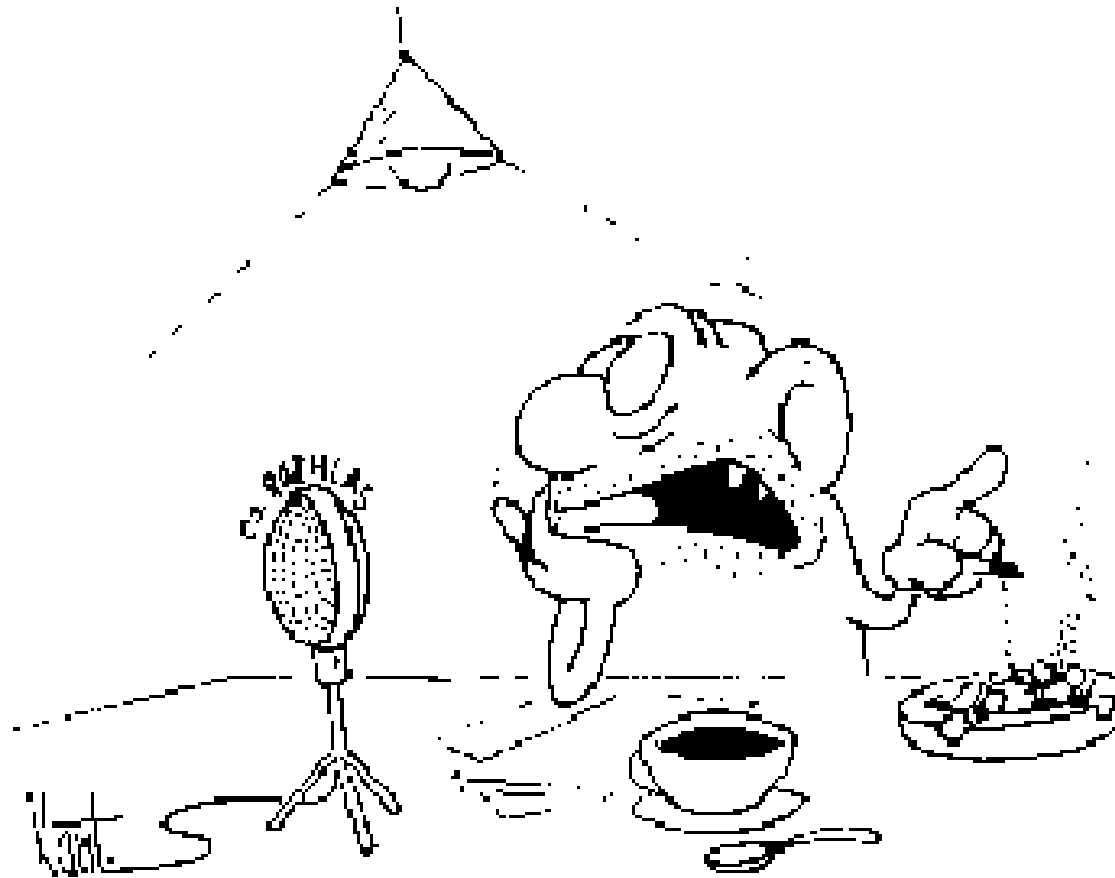
Na úrovni druhů nestojí proti sobě dravec a jeho kořit. Naopak ty představují kooperující (byť parazitující) části celku. Ale nejvíce jsou si nebezpeční ty druhy, které spolu prakticky neinteragují, ale loví stejnou zvěř.

Ani ve světě nestojí zlí a dobří proti sobě, a pokud tak zlí často vítězí. Proti sobě stojí celé celky, kde vítězí ti životaschopnější a to bývají ti, kteří myslí v celcích - teocentricky a ne v jednotlivcích - egocentricky.

Ježíš zbytečně nesoupeřil - vyhybal se střetům, nepletl se do politiky...

Děkuji Vám za pozornost

“...a pro ty, kteří ještě nepůjdou spát,
což nepochopím, vysíláme taneční hudbu.”

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D.

jeronym.klimes@seznam.cz

<http://www.klimes.us>